

wel even stooten, (b.v. op p. 57 „een kristal is een door platte vlakken begrensd *mineraal* lichaam” (en suikerkristallen dan?); onderaan op dezelfde bladz. waar gesproken wordt over het constant zijn der hoeken en op p. 17 bovenaan: „Het ijsdak van Noord-Europa zette zich ook in beweging” (*beweging* toch heeft altijd bestaan, net als bij gletschers; ’t gaat om een *verminderde afsmelting* aan den rand van het ijs gepaard gaand met toenemende neerslag)) aan de waarde van het boek voor den keienverzamelaar doet dit niets af.

De lijsten van de voornaamste en zeldzamere steenen van 8 particuliere verzamelingen (o.a. die van de heeren Bos en van der Lijn) saamgesteld door den heer Bernink zullen velen welkom zijn, evenals een opgave van de geologische collecties in ons land. (Hieronder mis ik de zeer bijzondere zwerfblokkenverzameling in „het Geologisch Park” bij Maarn, die eigendom is van de Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten en waarvan Dr. Kruizinga een lijst en plattegrond gaf in het Jaarboek dezer Ver. over 1918—1922, bij zijn beschrijving met foto’s van de in de nabijheid gelegen klassieke spoorweginsnijding bij Maarn, waar de blokken van afkomstig zijn.)

De voor de onderscheiding gebruikte kenmerken der gesteenten, mineralen en fossielen kunnen alle macroscopisch (met het bloote oog of met een loupe) worden waargenomen, zij het dan ook dat daartoe eenige oefening zal blijken noodig te zijn. Ook een controle der eigen determinatie is wel gewenscht, waartoe de schrijver zeker gaarne bereid zal zijn als het voorwerp hem toegezonden wordt.

Al met al is dit met zorg samengestelde werkje een welkome gids voor allen, die wat méér van zwerfsteenen wenschen te weten, dan dat het „allemaal kiezelsteenen” zijn. A. S.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

De jonge eendjes. Verleden en dit voorjaar heb ik mijn speciale aandacht aan eenden en waterhoentjes gewijd.

Hoofdzakelijk om te constateeren hoe de jongen van die vogels uit het nest, dat op groote hoogte boven het aardoppervlak gebouwd was, op den grond of in het water terecht kwamen.

In het geheel heb ik in die 2 jaar slechts 3 nesten, boven den grond gefabriceerd, kunnen vinden. Hiervan waren er 2 nesten bij van eenden. De een was gebouwd in een wilg, die over het water hing, op ’n hoogte van $\pm 2\frac{1}{2}$ m boven het wateroppervlak. De ander zat in een iep op de respectable hoogte van 6 à 7 m. (Deze hoogte niet nauwkeurig). In beide gevallen ging de moedereend onder het nest staan kwaken. Bij het geval wilg lieten de donzen balletjes zich in het water plonzen, spartelden even, maar zwommen toch even daarna *allen* vroolijk weg. Bij het geval iep was de zaak ernstiger. Hier was de hoogte grooter. De eendjes bleven, als ze op den grond kwamen, versuft liggen, terwijl er 3 niet naar beneden dorsten te komen vallen. Deze eendjes werden, na ijdele pogingen moederzijds, in den steek gelaten. Het waterhoentje zat in ’n Meidoorn op ± 2 m. Hier deed het leuke geval zich voor, dat de eene helft der jongen langs den bijna horizontalen stam wandelde en de andere helft ’n duiksprong maakte.

Den Haag 30 Mei ’33.

W. A. DE JONGH.

Koekoek. Het toeval wilde gisteren, dat toen ik langs een mij bekend roodstaartjesnest wandelde, ik op het stammetje boven het nest een koekoek zag zitten. Ik bleef onmiddellijk staan.

De koekoek, die mij toch zeker gezien had, trok zich noch van mij, noch van het angstige „oeiet” van het roodstaartje iets aan, wandelde kalm naar de holopening, kroop er in, joeg het wijfje er uit en bleef ongeveer drie minuten in het nest, vloog daarna weg. Ik was heel verbaasd over de kalmte, waarmee dat alles gebeurde. Geen geluid heb ik gehoord, maar dat komt zeker omdat ik er 10 m van af stond. Ik was eerst van plan het koekoeksei er uit te halen, maar bij nader inzien heb ik het er in gelaten; ik vind het observeeren van een koekoeksjong, gevoed door zijn pleegouders toch wel een goede bezigheid.

Den Haag 25 Mei ’33.

W. A. DE JONGH.

Puttertje. Lees daar juist in de Maart-aflevering van „De Levende Natuur” in de Vragen en Korte Mededeelingen een stukje over „het leerzame Puttertje”. Daarin wordt het vermoeden geuit, dat Koolmeezen het putten misschien ook wel zouden kunnen leeren. Ik kan U hierbij

verzekeren, dat zulks inderdaad het geval is. Een mijner kennissen bezit hier (bezat? of het beestje nog leeft weet ik niet; eenige weken geleden nog wel) een Koolmees, die dat vak uitmuntend verstaat. Toen ik het voor de eerste maal zag, stond ik er ook verbaasd over, daar ik zooveel knapheid zelfs niet van een parmantigen vogel als de Koolmees verwacht had. Ik dacht misschien stelt de redactie belang in zulk een bericht, vandaar dat ik haar dit even laat weten.

Helmond, 13 Mei '33.

Br. CLEMENTIUS.

Ontstaan van plassen en vennen. Op de in menig opzicht zoo merkwaardige Malpiheide boven Valkenswaard vond ik een aantal ronde of soms zwak elliptische plassen en kuilen van verschillende grootte (middellijn 10—25 m). De oevers waren van gelijkmatige hoogte. Sommige van die plassen waren na den regenloozen winter verdroogd, andere stonden nog mooi blank.

Fig. 1. Ronde plas in de Malpiheide.

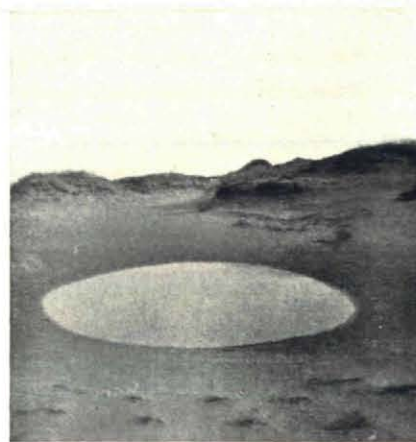

Fig. 2. Een ronde plas door wervelwinden in het Kennemerduin gevormd.

Hoe zouden die ontstaan zijn? Ik dacht natuurlijk direct aan de ijssmelt-hypothese door Dubois geopperd ten aanzien van sommige Oisterwijksche vennen.

Maar nu vond ik in onze duinen in een windhoek, waar wervelwinden blazen, precies zoo'n plas in een jong stuifvlak en het lijkt mij nu ook wel waarschijnlijk, dat die kuilen op de Malpiheide op dezelfde manier kunnen zijn gevormd.

JAC. P. TH.

Van Hout naar Metaal. In de laatste aflevering van „De Levende Natuur” komt op blz. 63 onder Vragen en Korte Mededeelingen iets voor over een eigenaardig instrument voor den spechtenroffel. Iets dergelijks ontdekten we in den zomer van '31 in de omstreken van Wengen, Zwitserland. Met mijn zoon wandelde ik van die plaats omhoog naar Spätenenalp. Op de splitsing van den weg daarheen en het pad naar den Leiterhorn staat een paal, zoo hoog als een gewone telefoonpaal. Bovenin een flink stuk zink, als wegwijzer met de namen beschilderd. In de heerlijke stilte der bosch- en bergwereld klinkt ons daar opeens een roffel tegen van een dusdanig zeer sterk en schetterend geluid, dat we ons een ongeluk schrokken en de eerste gedachte kregen, dat we ongemerkt genaderd waren tot vlak bij een machinegeweer, waarmede militairen hier wellicht aan het oefenen waren! Totdat we den bonten specht ontdekten, die het zeer scherpe en sterke geluid onophoudelijk bleef voortbrengen, door te trommelen tegen de metalen plaat, hoog in den paal. In 1932 hebben we hem daar niet meer gezien noch gehoord.

Met hartelijke groeten

CHR. H. J. RAAD.

De terugtocht der Pestvogels. Op 29 en 30 Maart j.l. heeft zich op ornithologisch gebied te Dordrecht eene „noch nie dagewesene” bijzonderheid voorgedaan.

In de onmiddellijke nabijheid van mijn woning, — dus in het midden der stad —, heeft zich op bovengenoemde data een twintigtal pestvogels in verscheidene boomen alhier opgehouden. Zooals te verwachten was, waren ze niet schuw, en lieten ze zich bij het zonnige weer zeer gemakkelijk waarnemen.